

## **Силабус навчальної дисципліни**

### **Антична культура та еволюція європейської цивілізації**

**Ступінь вищої освіти – доктор філософії**

**Освітньо-наукова програма – «Історія та археологія»**

**Галузь знань – 03 Гуманітарні науки**

**Спеціальність – 032 Історія та археологія**

**Рік навчання: 1, Семестр: II**

**Кількість кредитів: 5**

**Мова навчання: українська**

**Викладач навчальної дисципліни: Петrenchко Олег Михайлович**

**[o.petrenchko@ukr.net](mailto:o.petrenchko@ukr.net) +380974702272**

#### **Анотація навчальної дисципліни**

Особливості формування античної культури. Давньогрецька та давньоримська релігія. Антична міфологія. Суспільні свята античного періоду, відродження Олімпійського руху в наприкінці XIX ст. Раннє християнство як складова античної культури. Містобудування у Стародавній Греції та Римі. Античність і середньовічне місто. Сучасне місто та антична традиція.

Особливості розвитку та досягнення античної науки і техніки та їх вплив на еволюцію європейської цивілізації. Найбільші відкриття античної доби та їх значення для розвитку європейської цивілізації. Юліанський календар. Давньогрецьке і давньоримське виховання, антична педагогічна спадщина та її вплив на розвиток європейської педагогічної думки на сучасному етапі.

Вплив античної традиції на сучасну архітектуру, скульптуру та живопис. Рецепція римського права у європейському цивілізаційному просторі. Давньогрецька і латинська мова як основа сучасної термінології. Ієрогліфічне, лінійне та алфавітне письмо античної доби та писемні системи сучасної Європи.

Антична література як основа розвитку європейських літератур. Епос, лірика та ораторське мистецтво. Грецький театр. Грецька трагедія та комедія. Видовища античної доби та феномен масової культури сучасного світу. Антична спадщина і сучасний кінематограф. Антична спадщина в українській культурі.

**Ключові слова:** антична культура, європейська цивілізація.

#### **Мета навчальної дисципліни**

**Мета дисципліни:** навчальна – ознайомити аспірантів з впливом античної культури на формування європейської цивілізації; розвивальна:

засвоїти основні етапи, форми та види рецепції античної культури; виховна: сприяти формуванню наукового світогляду здобувачів наукового знання.

### **Результати навчання:**

- знання етапів розвитку європейської цивілізації;
- уміння працювати з джерельною базою, аналізувати праці дослідників, володіти операціями аналізу, синтезу, співставлення, порівняння історіографічних фактів та явищ для вирішення різноманітних науково-дослідницьких завдань;
- розуміння значення античної культури для формування європейської цивілізації.

### **Методи навчання**

При викладанні навчальної дисципліни використовуються дослідницький, проблемно-пошуковий, історико-порівняльний, інтерактивний та ін. методи навчання.

### **Форми оцінювання**

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні засоби діагностики результатів навчання: залік; виступи на семінарських заняттях, виконання індивідуального завдання, презентації та виступи на наукових конференціях. Поточний контроль реалізується у формі виступів на семінарських заняттях, захист індивідуального завдання тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються при виставленні підсумкової оцінки (балів) з даної дисципліни. Підсумковий контроль реалізується у формі заліку.

Оцінювання знань аспірантів на семінарських заняттях здійснюється у чотирибальній шкалі ("2", "3", "4", "5"). В кінці семестру на основі оцінок визначається середній бал за формулою:  $\frac{A}{n} \cdot 16$ , де A – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою, набраних на семінарських заняттях (включаючи оцінки "2"), n – кількість цих оцінок не менше 2. Якщо середня оцінка за семінарські заняття менша за 2,5, то кількість балів, які отримав студент на підставі оцінок за семінарські заняття, дорівнює нулю.

### **Критерії оцінювання індивідуальних завдань**

| Характеристика та вид роботи                                                                      | Максимальна кількість можливих балів |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| Самостійність виконання; логічність і послідовність викладення матеріалу; повнота розкриття теми. | До 10-ти балів                       |
| Обґрунтованість висновків; наявність списку використаних джерел та літератури.                    | До 6-х балів                         |
| Якість оформлення; наявність посилань.                                                            | До 4-ох балів                        |

|  |                   |
|--|-------------------|
|  | Разом до 20 балів |
|  |                   |

Аспірант, який пропустив семінарські заняття, контрольну роботу з поважних причин, має право пройти пропущений вид атестації в інший термін під час семестру. Сумарна кількість балів з дисципліни визначається за результатами поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою кожен з ваговими коефіцієнтами відповідно 0,6 та 0,4. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС. Розподіл 100 балів між видами робіт:

| Семінарські заняття    | Індивід. завдання |
|------------------------|-------------------|
| <b>1-8</b>             | 1                 |
| <b>80</b>              | 20                |
| $S_{\text{ном}} = 100$ |                   |

Залік за талоном № 2 і перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

### Рекомендована література

1. Античность в контексте современности : сборник [памяти А.Ф. Лосева] / Под ред. Аза Алибековна Тахо-Годи, Исая Михайлович Нахов . – Москва : Издательство МГУ, 1990 . – 252 с.
2. Античность и современность : сборник статей / Институт мировой литературы им. А.М. Горького АН СССР ; Редкол.: М.Е. Грабарь-Пассек . – Москва : Наука, 1972 . – 504 с.
3. Борецький М. Іван Франко і античність // Дрогобицький краєзнавчий збірник. – Дрогобич, 1997. – Вип. II. – С. 107–112.
4. Грабарь-Пассек М.Е. Античные сюжеты и формы в западноевропейской литературе / М.Е. Грабарь-Пассек . – Москва : Наука, 1966 . – 319 с.
5. Петrenchко О. Історія Стародавнього Риму. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. Івана Франка, 2017. – 576 с.
6. Петrenchко О. Рецепція римського права у цивілізаційному просторі середньовічної Європи : методичні матеріали до семінарських занять: навчально-методичний посібник. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2018. – 30 с.
7. Ручинська О.А. Антична культура: Комплекс навчально-методичних матеріалів зі спецкурсу. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2004. – 60 с.
8. Adams J. N. The regional diversification of Latin, 200 BC-AD 600. – Cambridge ; New York : Cambridge University Press, 2007. – XIX, 828 p.

9. Bonnefoy Y. Roman and European Mythologies / Yves Bonnefoy ; [transl. from French]. – Chicago ; London : The University of Chicago Press, 1992. – XXI, 319 p.
10. Carcopino J. Daily life in Ancient Rome / Jerome Carcopino. – New York : Penguin books, 1978. – 365 p.
11. Hingley R. Globalizing Roman culture : unity, diversity and empire – London : Routledge, 2005. – 208 p.
12. Nelson J., Drummond S.K. Roman Imperial Frontier in the West. – London ; New York : Routledge, 2015. – 320 p.
13. The epic film in world culture / edited by Robert Burgoyne. – London : Routledge, 2010. – 391 p.

### **Інтернет джерела**

<http://www.ae-lib.org.ua/index.htm> - Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади

<http://historic.ru/> – Historic.Ru: Всемирная история

<http://www.linguaeterna.com/> - Lingua Latina Aeterna

<http://xlegio.ru/> – X Legio. Военно-исторический портал античности и средних веков

<http://www.archaeology.ru/> – АРХЕОЛОГИЯ.RU

<http://byzantion.ru/> – Византийская держава

<http://ancient.gerodot.ru/> – Древний мир

<http://ellada.spb.ru/> – ДРЕВНЯЯ ГРЕЦИЯ. Культура, история, искусство, мифы и личности

<http://www.aeria.phil.uni-erlangen.de/index.html> – AERIA (Antikensammlung Erlangen Internet Archive)

<http://www.limcnet.org/Home/tabid/77/Default.aspx> – Foundation for the Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae (LIMC)